

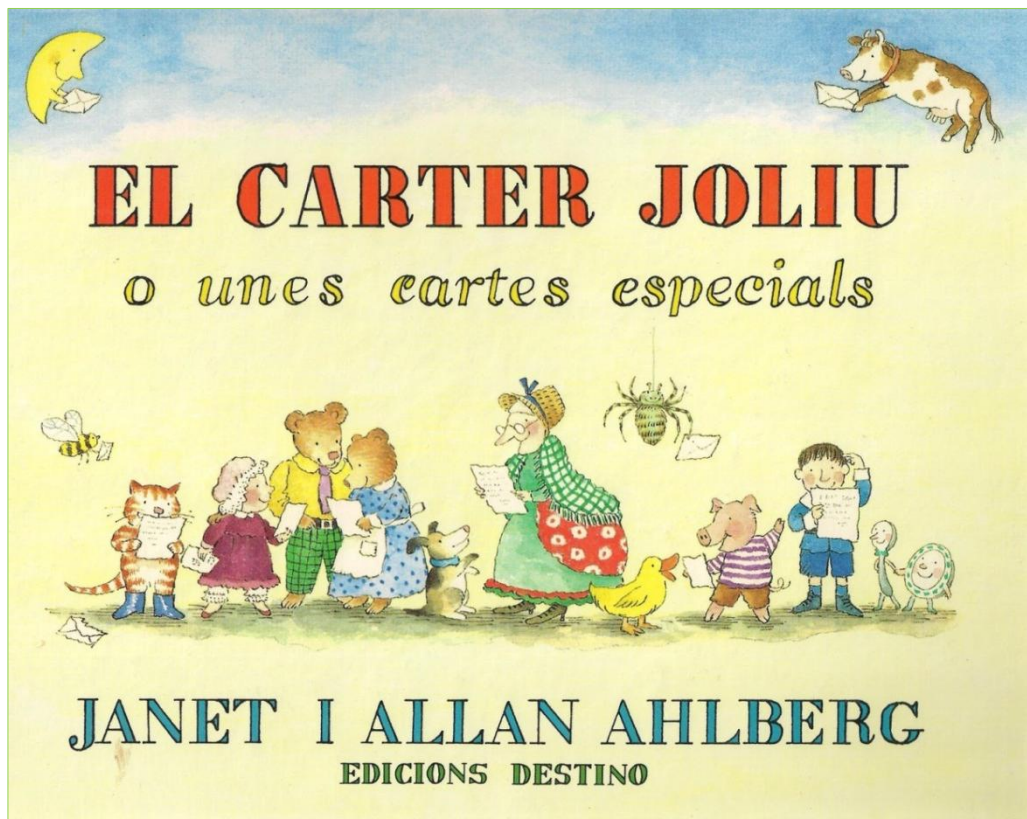
El gust per la lectura 2014-2015

Cicle mitjà d'educació primària

EL CARTER JOLIU O UNES CARTES ESPECIALS

Janet i Alan Ahlberg

GUIA DIDÀCTICA

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

El gust per la lectura 2014-2015

Cicle mitjà d'educació primària

EL CARTER JOLIU O UNES CARTES ESPECIALS

Janet i Alan Ahlberg

GUIA DIDÀCTICA

Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

Teresa Àvila Mariné

Magda Jové Guasch

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

ÍNDIX

1. ASPECTES GENERALS	4
1.1. GÈNERE EPISTOLAR.....	4
1.1.1. Justificació	4
1.1.2. El gènere epistolar	5
1.1.3. La carta	7
1.1.3. El tractament de la carta a l'escola	8
1.1.4. Selecció bibliogràfica.....	9
1.2. DOCUMENTACIÓ SOBRE L'AUTOR, LA IL·LUSTRADORA I LES SEVES OBRES	13
1.3. L'OBRA: ARGUMENT, ESTRUCTURA, PERSONATGES, ESPAI I TEMPS.....	15
1.4. FITXA TÈCNICA	17
2. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES	18
2.1. ABANS DE LLEGIR	18
2.1.1 Motivació	18
2.1.2 Creem expectatives i activem coneixements	25
2.1.3 Els autors	25
2.2. MENTRE LLEGIM	26
2.3. DESPRÉS DE LLEGIR.....	31
2.4. COMPETÈNCIES TREBALLADES.....	33
3. ACTIVITATS PROGRAMADES AL QUADERN DE L'ALUMNAT.....	34
3.1. ABANS DE LLEGIR	34
3.2. DURANT LA LECTURA.....	35
3.3. DESPRÉS DE LA LECTURA	38
4. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA.....	40

1. ASPECTES GENERALS

1.1. GÈNERE EPISTOLAR

1.1.1. Justificació

“En la literatura infantil y juvenil actual, la carta, el genero epistolar, tiene plena vigencia como medio de comunicación y como procedimiento narrativo, que ayuda en la construcción de las historias y las hace más creíbles. Otros valores y ventajas de lo epistolar es que favorece la comprensión del relato, la participación del lector en la reconstrucción del texto, o el contacto con realidades subjetivas”.¹

La comunicació és una necessitat vital de les persones des del seu naixement i al llarg de tota la vida. Des de petits busquem la interacció amb altres persones, cosa que ajuda a desenvolupar el pensament i el llenguatge.

Vivim a l'era de les comunicacions: els mitjans evolucionen i permeten comunicar-se d'una manera cada vegada més efectiva, immediata i permanent. Ara més que mai infants, adolescents i adults tenim la possibilitat d'estar connectats amb els altres.

Les tipologies textuais han evolucionat: s'ha passat d'escriure cartes i postals, a sms i serveis de missatgeria instantània. Històricament, la carta s'enviava per correu, mentre que avui també es pot enviar per fax o per correu electrònic, tot i que al passar la frontera cap al correu electrònic, ja no s'anomena carta o lletra, sinó que entrem en el camp del que anomenem missatge, missatge de correu electrònic o simplement un correu electrònic o correu-e, i es reserva el terme carta o lletra per missives en paper.

Evidentment, aquestes tipologies no utilitzen les mateixes formalitats, tot i que la seva funció segueix essent comunicar alguna cosa a un interlocutor.

A dia d'avui, els infants, si els parlem de cartes, probablement les relacionaran amb les que arriben a casa seva: cartes del banc, factures de la llum, correu comercial... potser els costarà trobar el valor comunicatiu que tenen en el fons, aquest valor que s'ha anat diluint al llarg del temps amb l'aparició de les noves tecnologies. En canvi, hi ha moltes obres de la literatura infantil i juvenil que utilitzen la carta com a mitjà per expressar i comunicar, per diferents motius, perquè:

- Augmenten el realisme del discurs narratiu.
- Permeten veure diferents punts de vista dins de la mateixa obra.
- Poden ajudar a transmetre emocions i sentiments.
- Ajuden a seguir el fil conductor de l'obra i afavoreixen la implicació en la lectura.

¹ M.V. SOTOMAYOR SÁEZ. “El genero epistolar”, *CLIJ: Cuadernos de Literatura Infantil y Juvenil* (1998), núm.109, pàg. 7-19.

És per aquest motiu que creiem necessari aprofundir en aquest gènere dins de les aules, ja des de primària, descobrint les seves possibilitats, aprofitant els recursos que ofereix i connectant-lo amb el món real dels alumnes.

1.1.2. El gènere epistolar

El Gran Diccionari de la Llengua Catalana (Enciclopèdia Catalana) defineix “gènere epistolar” en aquests termes:²

Modalitat literària basada en la correspondència entre escriptors, o artistes en general, o bé en produccions literàries escrites en forma epistolar però que no formen part d'una correspondència estricta.

En el camp de la literatura infantil, SOTOMAYOR (*Op. cit*) analitza els trets comuns de les obres que utilitzen la carta, i en distingeix tres tractaments diferents:

- La carta com a tema o motiu argumental.
- La carta com a recurs narratiu, com a procediment intercalat, que actua junt amb altres formes de narració.
- La carta com a gènere, en obres completament epistolars.

a. La carta com a tema o motiu argumental

Aquest tipus d'obres utilitzen la carta com a element físic, com a objecte que forma part de l'argument, com a “centre d'interès”. Són contes en què els protagonistes són carterers, personatges que envien o reben cartes... Alguns d'aquests llibres fins i tot inclouen cartes reals, incorporades físicament. Aquests llibres apropen els lectors a la capacitat de comunicació de la carta i ajuden a descobrir-ne la utilitat.

Són dos exemples d'aquesta tipologia *Una carta per a la Marta*³ i *El león que no sabia escriure*.⁴ En el primer, la Marta, una nena, es lleva convençuda que aquell dia rebrà una carta, i la va buscant en diversos llocs, fins que la troba enganxada a l'aparador d'una botiga. La carta és, per tant, l'element principal de l'argument; en el segon, el protagonista vol escriure una carta per enamorar una lleona: el mal és que no sap escriure, així que demanarà ajuda a diversos animals. La carta és, un cop més, un element important de la història.

El primer dels llibres que proposem per treballar amb els alumnes en aquest dossier, *El carter joliu*, el podríem incloure dins d'aquest grup: un carter que

² <http://enciclopedia.cat/diccionaris/gran-diccionari-de-la-llengua-catalana/cerca?s.q=epistolar&search-go=Cerca#.VAW-K6LJTE0>

³ M. ESCARDÓ. *Una carta per a la Marta*. Barcelona: La Galera, 1989. (Col. La Sirena; 34)

⁴ M. BALTSCHHEIT. *El león que no sabia escriure*. Salamanca: Lóquez. 2006.

va fent el seu trajecte diari, entregant les cartes a diferents personatges de contes populars.

b. La carta com a recurs narratiu

Dins de la mateixa obra conviuen diferents recursos narratius que es van intercalant, i la carta n'és un. Això afavoreix:

- *El canvi de la veu que narra:* les cartes que apareixen al llarg de l'obra poden ser escrites per diferents personatges o bé per un mateix personatge en diferents èpoques. Això permet veure diferents enfocaments, interns i externs, diferents implicacions i perspectives de la situació que es descriu.
- *La credibilitat:* el fet d'estar escrites en primera persona facilita l'apropament al lector i dona més sensació de veracitat a la història que s'explica.
- *El trencament temporal:* el decalatge que hi ha entre el temps de la narració i el temps en què s'escriuen les cartes pot ser variable i permet jugar amb el temps de l'obra; mitjançant la carta es pot fer viatjar el lector al temps passat o fer-lo viure en moments diversos de la vida del protagonista.

La segona obra que proposem, *Les cartes secretes del ratolí Pérez*, es podria incloure dins d'aquest grup.

c. La carta com a gènere

Es tracta d'obres que són totalment epistolars. El lector assisteix a un diàleg entre dos interlocutors que intercanvien cartes, i que li proporciona tota la informació necessària perquè pugui reconstruir i comprendre tota la història.

Es pot donar el cas que només es reproduïxin les cartes d'un dels dos interlocutors, de manera que es depengui de la visió i de la mediació d'un dels personatges per arribar a conèixer l'altre. En aquest cas, el diàleg entre els personatges només s'infereix.

Dins d'aquest grup de llibres hi podríem situar *La jardinera*⁵ i *Estimada Susi, estimat Paul*.⁶

La tercera obra que proposem, *La volta al món en 28 correus electrònics*, es trobaria dins d'aquest grup.

⁵ S. STEWART. *La jardinera*. Ekaré.

⁶ C. NÖSTLINGER. *Estimada Susi, estimat Paul*. Cruïlla.

1.1.3. La carta

La carta (en registre comú) o lletra (en un registre més arcaïtzant), també en alguns casos missiva (en un registre més formal) o epístola (ús literari o religiós, dins el cristianisme) és una comunicació escrita de caràcter interpersonal i de contingut molt variat, segons si s'hi tracten temes personals, comercials, administratius...

Tipus de cartes

- Cartes privades i familiars
- Cartes de cortesia
- Cartes al director
- Carta literària
- Carta comercial
- Carta administrativa

El resultat d'un carteig entre dos o més remitents / destinataris, és a dir, el conjunt de cartes, impresos i altres trameses, és la correspondència.

La carta formal té unes característiques molt rigoroses, pel que fa tant a l'estructura com a la redacció de la informació.

Estructura de la carta formal

1. Nom i adreça de qui envia la carta (el **remitent**). Aquestes dades són impreses en el paper de la carta quan es tracta d'un organisme oficial, una empresa...
2. Nom, càrrec, si s'escau, i adreça del **destinatari**.
3. **Referències i assumpte**. Si hi ha codis de referència d'un document, una comanda, etc., es consignen després de la paraula "Referències". També es pot consignar l'assumpte de la lletra, després de la paraula "Assumpte:" que consistirà en un resum brevíssim del motiu de la carta (en una sola línia).
4. **Salutació**. Fórmula de cortesia adient al to de la relació que s'expressi en el cos de la carta.
5. **Cos**. La redacció ha de ser clara, rigorosa i concisa. Per aconseguir-ho cal partir d'una organització lògica del text en què, per mitjà de paràgrafs breus i separats, es distingeixin els tres grans blocs d'informació: introducció, exposició i conclusió. Abans de començar a escriure cal seleccionar la informació i ordenar-la; és útil servir-se dels marcadors textuais següents:
 - Introducció. Amb motiu de, a causa de, l'objectiu principal de, em proposo explicar, aquest escrit tracta de, em dirigeixo a vostè per...
 - Exposició:
 - En primer lloc, d'una banda, per començar, d'entrada...

En segon lloc, d'altra banda, respecte a, quant a, pel que fa a, amb relació a...

En darrer lloc finalment, per acabar..

- **Conclusió:** Així, per tant, així doncs, en conclusió, en conseqüència, és per això que...

6. **Comiat.**

7. **Signatura.** Signatura a mà de qui escriu la carta. A sota van el nom i els cognoms i, si s'escau, s'hi fa constar el càrrec, normalment a sota del nom.

8. **Data.** Localitat i, després d'una coma, la data.

9. **Post scriptum** (PS), anomenat també [postdata](#) (PD). Paràgraf o ratlles d'informació complementària, que s'afegeix al peu de la carta.

1.1.3. El tractament de la carta a l'escola

“La competència lingüística i audiovisual és saber comunicar oralment (conversar, escoltar i expressar-se), per escrit i amb els llenguatges audiovisuals, fent servir el propi cos i les tecnologies de la comunicació (anomenada competència digital), amb gestió de la diversitat de llengües, amb l'ús adequat de diferents suports i tipus de text i amb adequació a les diferents funcions”.⁷

Si busquem dins dels continguts del currículum d'educació primària quins es podrien relacionar amb la tipologia textual de la carta, trobem:

Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
Comprensió de les informacions més habituals de classe, de la vida quotidiana i dels textos vinculats a continguts curriculars en qualsevol dels formats possibles i de forma conjunta a partir dels textos, imatges o esquemes.	Comprensió de les informacions escrites més habituals de classe, de la vida quotidiana i dels textos vinculats a continguts curriculars en qualsevol dels formats possibles i de forma conjunta a partir del text, imatges o esquemes que el componen.	Comprensió de les informacions escrites en algun dels formats possibles que fan referència a qualsevol àmbit de l'escola i de la vida quotidiana (material de treball, instruccions, anotacions, fullets informatius, documentals, publicitat, cartes, articles del diari, reportatges i entrevistes, entre d'altres).
	Lectura, comprensió i anàlisi guiada d'informacions i relats procedents de documents audiovisuals i de mitjans de comunicació.	Lectura silenciosa i comprensió guiada amb diferents propòsits i intencions de temes treballats a classe.
Ús d'estratègies lectores adequades en la lectura individual silenciosa o en veu alta amb el professorat.	Ús d'estratègies lectores adequades en la lectura individual silenciosa o en veu alta amb el professorat.	

⁷ Decret 142/2007 de de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

Interès pels textos escrits i audiovisuals com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació.	Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements, però també per llegir qualsevol text que es té a l'abast: un rètol, un avís, un títol d'un llibre, una notícia de diari, una informació d'Internet, entre altres.	
		Coneixement i aplicació de l'estructura que determina la tipologia dels textos (per exemple, en una descripció, hi ha una presentació i un desenvolupament; en una notícia s'ha de respondre unes preguntes; en una narració, hi ha de passar alguna cosa).
	Utilització de correus electrònics per comunicar-se.	Utilització de programari per enviar i rebre correus electrònics, per escriure i publicar a Internet per comunicar-se.

El primer contacte que tenen els alumnes amb aquesta tipologia textual és a través de les notes i els missatges, a educació infantil i al cicle inicial. Amb les notes descobreixen que la llengua escrita serveix per comunicar alguna cosa, per posar-se en contacte amb una altra persona i donar-li alguna informació. Les notes a les famílies, les notes a l'agenda, les "missatgeries" i bústies d'aula ajuden a descobrir-ho.

Més endavant apareixen la carta i el correu electrònic. Pel fet que habitualment ja no es reben a les cases cartes de tipus personal, seria bo que abans de començar-la a treballar com a tipus de text descobrissin per a què serveix. La primera que s'acostuma a veure a l'escola és la carta als Reis, però es pot convidar els alumnes a portar diferents tipus de cartes que tinguin a casa i comparar-les, per veure quins elements tenen en comú i en què es diferencien, classificar-les... per anar-ne inferint les seves característiques i tipus.

Els correus electrònics són un tipus de text que té pocs anys de vida, i que tot i que presenta molts aspectes en comú amb les cartes, també en té de molt diferents, com ara la possibilitat d'obtenir una resposta immediata, en la mesura que el viatge per l'espai ha estat abolit. Cal ajudar els alumnes a descobrir-ho i ensenyar-los a redactar-los amb adequació al destinatari i coherència.

1.1.4. Selecció bibliogràfica

A continuació una selecció de títols de llibres infantils relacionats amb el gènere epistolar. Per classificar-los hem seguit el criteri de la Xarxa de

Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona, i hem posat darrere del títol les marques *, ** i ***, que signifiquen:

* Fins els 6 anys.

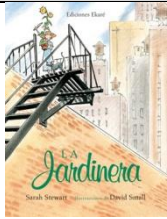
** De 7 a 10 anys.

*** D'11 a 13 anys.

	Títol	Autor/il·lustrador	Editorial	Argument
	<i>Una carta per a la Marta*</i>	Mercè Escardó/Ricard Recio	La Galera	La Marta es lleva convençuda que avui rebrà una carta i la busca en llocs diferents.
	<i>Estimat avi*</i>	Elisabeth Abeyà/Mercè Capdevila	La Galera	Un nèt va escrivint una carta per al seu avi explicant-li totes les coses que ja sap fer tot sol.
	<i>Cartes de l'esquirol, de la formiga, de l'elefant, de l'ós...*</i>	Toon Tellegen/Axel Scheffler	Destino	A partir de les cartes es parla dels sentiments dels personatges i de la seva necessitat per relacionar-se amb els altres.
	<i>Les cartes del llobató**</i>	Ian Whybrow/Tony Ross	Cruïlla	Relat d'humor en què el protagonista és l'encarregat de respondre les cartes d'un setmanari.
	<i>Les cartes de l'Horaci**</i>	Hiawyn Oram, Sarah Warburton	Beascoa	L'Horaci és la mascota de la bruixa Maragda: s'ha d'ocupar d'ella i ajudar-la a ser una autèntica bruixa...
	<i>Estimat Max***</i>	D.J. Lucas	Cruïlla	Una relació epistolar entre el Max i l'autora del seu llibre preferit.

	Títol	Autor/il·lustrador	Editorial	Argument
	<i>Elsa i el correu aeri*</i>	Kellie Strøm,	Blume	La gata Elsa reparteix correu amb el seu aeroplà, però un dia té un petit accident. Podrà acabar la seva feina?
	<i>El carter que es va convertir en carta*</i>	Alfredo Gómez Cerdá/ Emilio Urberuaga	Baula	L'Emili és un carter amb vocació de carta. Amb ajuda de la seva amiga fada...
	<i>Les cartes d'en Fèlix l'explorador**</i>	Annette Langen	Acanto	En Fèlix, una llebre de peluix, viatja en el seu globus i envia cartes des de diferents parts del món.
	<i>Estimada Susi, estimat Paul**</i>	Christine Nöstlinger	Cruïlla	Relació epistolar entre la Susi i el seu amic Paul, que ja no va a la mateixa escola.
	<i>Estimada iaia. La teva Susi**</i>	Christine Nöstlinger	Cruïlla	La Susi és a Grècia, de vacances, i cada dia escriu una carta a la seva àvia.
	<i>El león que no sabia escribir*</i>	Martin Baltscheit,	Lóguez	El lleó vol enamorar la lleona escrivint-li una carta, però no sap escriure.
	<i>Les cartes de la Coia*</i>	Maite Carranza	Bromera	La Coia té moltes ganes de saber llegir i escriure, i la mestra li recomana que escrigui cartes.

	Títol	Autor/il·lustrador	Editorial	Argument
	<i>Chevalier August Dupin i la carta robada**</i>	Edgar Allan Poe	Lumen	
	<i>Kafka i la nina que se'n va anar de viatge***</i>	Jordi Sierra i Fabra	Empúries	Un llibre entranyable que recull les cartes que suposadament una nina envia a la seva mestressa des dels llocs més diversos del món.
	<i>Mar @ Ona</i>	Jesús Ballaz Zabalza	Cruïlla	A través del correu electrònic, la Mar i l'Ona en preparen una de bona, que els pares no poden ni imaginar.
	<i>Les cartes del meu germà petit***</i>	Chris Donner	Cruïlla	En Matthieu escriu cartes al seu germà gran, en Christophe, des de la casa on passa l'estiu amb els pares i els altres germans.
	<i>L'increïble atlas de la tieta Dot**</i>		Destino	L'àlbum il·lustrat de la tieta Dot amb records, fotos i mapes de tot el món.
	<i>Carta de todos para todos</i>	Toon Tellegen	Noguer	L'elefant convida un cargol al ball, l'esquirol escriu una carta a una taula, el talp s'escriu cartes a ell mateix...
	<i>Perico el cartero*</i>	Beatrix Potter	Beascoa	El conillet es converteix en carter i descobreix un complot d'assassinat.

	Títol	Autor/il·lustrador	Editorial	Argument
	<i>La jardinera**</i>	Sarah Stewart/ David Small	Ekaré	La protagonista se'n va a viure amb el seu tiet i, a través de les seves cartes, explica a la família on planta les llavors que li va enviant l'àvia.

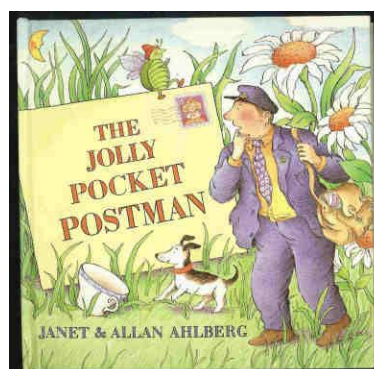
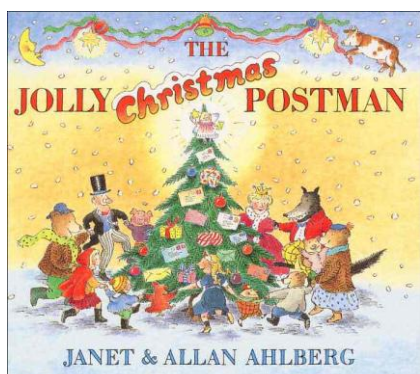
1.2. DOCUMENTACIÓ SOBRE L'AUTOR, LA IL·LUSTRADORA I LES SEVES OBRES

Allan Ahlberg va néixer el 5 de juny de 1938 a [Croydon](#) (Anglaterra). Va ser adoptat i criat a [Oldbury](#). La seva família era de classe obrera i molt pobra. Va créixer en un ambient sense llibres i sense conversa, com ell mateix explica.

Va conèixer la Janet (la il·lustradora del llibre i la seva esposa) en un curs de formació de mestres al Sunderland Technical College, i es van casar el 1969.

Janet Ahlberg va néixer el 21 d'octubre de 1944 i va morir de càncer l'any 1994, quan tenia cinquanta anys. Es va dedicar a la il·lustració i el seu treball va rebre nombrosos premis, entre els quals destaquen dues medalles del premi Kate Greenaway.

Van col·laborar en molts llibres, però el que els va donar més èxit va ser *The Jolly Postman*, publicat per Heinemann el 1986. Per fer-lo van estar-s'hi cinc anys, i els va costar moltes discussions amb l'editorial. Van guanyar molts premis, entre els quals el Premi Kurt Maschler. Després de l'èxit de *The Jolly Postman* es van editar dos títols que eren la continuïtat del primer, *The Postman Jolly Christmas* (1991) i *The Jolly Pocket Postman* (1995).

Allan Ahlberg.

L'Allan, la Janet i la seva filla Jessica, l'any 1989.

Allan i Janet Ahlberg

A principis del 1960, Allan Ahlberg va estudiar formació del professorat a Sunderland, on va conèixer la Janet, la seva futura esposa. Abans de dedicar-se a l'educació havia treballat en feines molt variades, des de carter a lampista.

La Janet va estudiar disseny gràfic, i es va dedicar a la il·lustració.

Un dia la Janet, avorrida de la seva feina, va demanar a l'Allan que escrivís un llibre per a nens; ella en faria les il·lustracions. Sembla que l'Allan sempre havia tingut ganes d'escriure, però no s'hi acabava de decidir, de manera que quan la Janet l'hi va demanar, es va sentir com si fos un rellotge de joguina i ella li hagués donat corda. Així va començar la carrera que més tard els havia de convertir en un dels més reeixits equips d'autor i il·lustrador de la Gran Bretanya, gràcies a la producció de llibres enginyosos de gran qualitat.

La seva perfecta associació va donar obres mestres com *Peepo!*, on es reflectia la infantesa de l'Allan ("Jo sóc el nadó Peepo!"), *Cada Préssec Pera Pruna* i el *Catàleg del nadó*. Tots aquests llibres s'han convertit en clàssics de la literatura infantil.

Treballant junts, van veure els seus llibres com una cosa més que la simple combinació de paraules i imatges, com més aviat un tot que funciona com una unitat: "La història no l'explica solament el text o les imatges, sinó que un i altres es complementen".

L'escriptura de l'Allan va demanar menys temps que la il·lustració de la Janet, de manera que l'Allan també va poder col·laborar amb altres il·lustradors, com Fritz Wegner, André Amstutz, Colin McNaughton, Faith Jaques, Joe Wright i Emma Chichester Clarke, amb els quals va crear l'exitosa sèrie "Happy Families", considerades "obres mestres en miniatura".

El 1980 va néixer la seva filla, la Jessica, que va ser una gran inspiració per al seu treball.

L'Allan també és autor d'una sèrie de títols de ficció per a nens més grans, entre els quals *The Bear Nobody Wanted*, *The Giant Baby*. És també molt estimat pels mestres en llengua anglesa per les seves dues col·leccions de poesia.

Des de la mort, tristament prematura, de la Janet el 1994, l'Allan ha seguit treballant en llibres per a nens i nenes de totes les edats.

(Adaptació de la informació de la pàgina:

http://www.lookingglassreview.com/html/allan_ahlberg.html)

1.3. L'OBRA: ARGUMENT, ESTRUCTURA, PERSONATGES, ESPAI I TEMPS

ARGUMENT

El llibre tracta d'un carter que ha de repartir unes cartes a uns personatges molt especials: tots són protagonistes de contes populars. Cada sobre que reparteix conté un missatge diferent: una carta de disculpa que la Rínxols d'Or adreça als tres óssos, un catàleg de productes per a bruixes per a la Bruixa Dolenta de la caseta de torró, una postal per al gegant de la mongetera màgica, una carta formal per a la Ventafocs, una carta al Llop que li envien uns advocats a través de la Caputxeta i els Tres porquets i una felicitació d'aniversari per a la Rínxols d'Or.

El conte s'acaba amb la festa d'aniversari de la Rínxols d'Or, a la qual assisteix l'osset que havia rebut la primera carta. El carter també hi és convidat i quan s'acaba la festa se'n torna cap a casa i s'acaba el conte.

ESTRUCTURA

El llibre es divideix en sis parts, que coincideixen amb les sis cartes que ha de repartir el carter. Cadascuna d'aquestes parts segueix la mateixa estructura narrativa: primer hi ha una petita narració rimada que explica el petit trajecte que fa el carter i diu a qui porta la carta; en segon lloc hi ha una pàgina que és el sobre amb el nom i l'adreça del destinatari. A la pàgina següent es troba el missatge a dins del sobre, i al final s'explica com llegeixen la carta els personatges. Aquesta pauta es repeteix en totes sis cartes.

El text del final del conte presenta un paral·lelisme amb el primer, però com que al carter ja no li queden cartes el conte s'ha d'acabar. La primera carta és

una invitació a la festa d'aniversari de la Rinxols d'Or i al final es fa la festa d'aniversari per tancar la història.

La narració està escrita en tercera persona, però de tant en tant manté un diàleg amb el lector, que acostuma a estar marcat entre parèntesis:

“(Us en refiaríeu, d'una bruixota?)”

“amb una postal... sabeu per a qui?”

“(Llàstima que estigui VENUT. Llegiu el rètol!)”

PERSONATGES

En primer lloc trobem el personatge que fa de fil conductor del llibre, encarregat de fer arribar les cartes als seus destinataris: **el carter**. D'aquest personatge, el llibre no ens en diu gaire res, però els dibuixos que queden una mica al marge ens van explicant tot el que li va passant pel camí: en un moment donat se li rebenta la roda, en un altre es queda ben mullat... i sempre li dispensen una rebuda ben cordial, amb la tassa de te de rigor.

Els altres personatges, malgrat que són els que reben les cartes no tenen cap protagonisme, solament es limiten a obrir el sobre i a llegir-ne el contingut. Al final hi ha un canvi d'escenari, la Rinxols d'Or fa una festa d'aniversari i el carter hi participa.

ESPAI

La història transcorre al voltant d'un caminet enmig de camps i petits pobles, que recorda els paisatges del centre i nord d'Europa, amb turons suaus, castells, poblets amb la seva església i el campanar, bosquets i casetes amb jardins...

TEMPS

El trajecte que fa el carter és el d'un dia de treball, comença al matí a repartir les cartes i acaba que ja s'ha fet gairebé de nit.

1.4. FITXA TÈCNICA

Títol del llibre	<i>El carter joliu o unes cartes especials</i>
Títol original	<i>The Jolly Postman or Other People's Letters</i>
Autor	Allan Ahlberg
Il·lustradora	Janet Ahlberg
Editorial	Destino
Llengua original	anglès
Traducció	Antoni Vicens i Xavier Roca
Any	2006
Pàgines	28

2. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

2.1. ABANS DE LLEGIR

Els objectius que ens plantegem abans d'iniciar la lectura són els següents:

- Motivar a llegir el llibre
- Crear expectatives sobre el contingut
- Conèixer l'autor i la il·lustradora
- Tenir interès per cercar informació

2.1.1 Motivació

Començarem la primera sessió quan un carter (o persona del centre disfressada de carter) ens porti un paquet a la classe, ens expliqui que aquest paquet ve d'Anglaterra i que hem de signar un paper conforme l'hem rebut. Seria interessant que el llibre que hi hagi al paquet sigui en anglès (quan ja hàgim obert el llibre, podem proposar de comprar-ne un en català i així tenir dos llibres, un en català i l'altre en anglès).

Abans d'obrir el paquet demanarem als alumnes què creuen que hi deu haver. Després de les especulacions pertinents, obrim el paquet i observem el llibre.

En primer lloc analitzem els elements externs per anticipar de què tractarà. (Es pot relacionar posteriorment amb l'activitat 1 del quadern de l'alumne.)

A propòsit de la **imatge** de la portada i la contraportada suggerim les següents preguntes per al diàleg:

- Què hi veieu a la portada i a la contraportada?
- Reconeixeu algun personatge? En quins contes surten aquests personatges?
- Què estan fent?
- Quin és el personatge de la contraportada? Quina relació pot tenir amb els personatges de la portada?
- Què pot significar el dibuix de la contraportada?
- Tots els fulls que surten del llibre són iguals?
- Què us crida més l'atenció de la il·lustració? Els detalls, els colors, el fons de la imatge, les lletres, les paraules?
- Quina sensació transmet l'actitud dels personatges? Quina relació hi pot haver entre els colors predominants i aquesta actitud?

Del **text** de la portada i la contraporta:

- Quin creieu que és el títol? Com ho podríem saber?
- Enteneu totes les paraules del títol?

- Heu sentit a dir mai la paraula *joliu*? Què vol dir? Busquem-la al diccionari...

Deixem un enllaç on s'explica l'origen etimològic d'aquesta paraula:

<http://www.diccionari.cat/lexicx.jsp?GECART=0079898>

- Fixeu-vos com es diu aquesta paraula en altres llengües:

Francès: *joli, jolie*

Occità: *joliu*

Anglès: *jolly*

Català: *joliu*

Un dels atractius del llibre és el misteri que s'amaga en els sobres: no sabem què hi ha a dins de cadascun, i aquesta incògnita ens crea expectatives i ganes de descobrir quin missatge s'hi amaga.

Paral·lelament a la lectura, per tal de mantenir la curiositat i la motivació, podem fer que els personatges del llibre ens escriguin cartes a la classe. Segons el personatge que l'escrigui, el sobre pot estar amagat, o bé pot estar en una finestra, o pot tenir una mica de pèl de llop, o fer bona olor...

Algunes idees de cartes per a la classe:

Benvolguts nens i nenes de la classe de

Ja feia temps que tenia ganes de sortir del llibre i veure una mica de món, tot el dia amunt i avall amb la bicicleta, crec que em mereixo una mica de descans!

He donat una ullada a la vostra classe i el que m'ha agradat més és

Em sento una mica perdut en aquest poble/ciutat vostra, mentre passo aquestes petites vacances per aquí. Hi ha alguna cosa que no em puc perdre? Us estaria molt agraït si em podeu ajudar.

El carter joliu

PD: Me'n descuidava! El pare ós m'ha demanat si sabeu el nom d'algun fuster perquè pugui arreglar la cadira de l'osset que s'ha tornat a trencar.

Demà tornaré a passar a veure si em podeu deixar una nota amb tota la informació que us he demanat, moltes gràcies!

Nens i nenes d'aquesta meravellosa ciutat, quin dia més atrafegat que porto, la bruixa no em deixa descansar ni un moment: que si ara renta els plats, ara para taula, ara fes els llits, ara renta la roba, ara escombra. Ja no puc més!

Auxili!

Sabeu com ho puc solucionar per no anar tot el dia amb la llengua fora? Potser hi ha algun voluntari o voluntària que sigui molt llépol i vulgui compartir amb mi la casa de la bruixa? O teniu una altra solució millor?

Auxili! Ajuda!

El gat enfeinat i desesperat

PD: Deixeu la resposta a la secretaria de l'escola, demà ben entrada la nit m'hi esmunyiré d'amagat.

Estimadíssims nens i nenes de

Suposem que heu sentit a parlar de la crisi que afecta els prínceps i les princeses. No podem mantenir els nostres palaus i servents i anar a les gales reials que es fan dia sí, dia també. És insuportable! Se'ns acaben els estalvis i hem decidit mudar-nos a un piset que tingui molta llum i, si és possible, un ascensor, perquè d'aquí a dos dies ja ens començaran a fer mal les cames i els genolls.

Encara no hem trobat cap comprador per al nostre magnífic castell. Ens podríeu fer el grandíssim favor d'escampar la notícia? A veure si tenim sort.

Aquests dies estem enfeïnats de debò, estem triant tot el que ens emportarem a la casa nova, i no ens queda temps per a res més, acabem esgotats.

Moltes, moltes gràcies per la vostra col·laboració.

Sa Altesa Reial Ventafocs

Caram, la carteta! No em volen deixar en pau. Tan bé que em queda la camisa de dormir i tan bé que s'hi dorm en aquest llit.

Què us sembla que hauria de fer el llop més famós del món mundial? Què se n'hauria fet de la Caputxeta sense el llop ferotge? Qui la coneixeria? Crec que m'hauria de donar les gràcies.

I els tres porquets? Gràcies a mi s'han reconciliat i ara són els germans més ben avinguts que he conegut mai.

Em sembla que ja sé què els contestaré als advocats, demanaré una propina ben suculenta per la fama extraordinària que els he donat. Bona idea!

El senyor Llop ferotge.

Envieu-me els vostres suggeriments a la Cabana de l'Àvia Els vespers.

No sé si sabeu qui sóc. Us en donaré alguna pista: m'agrada viure a l'interior dels arbres, sóc petit i intel·ligent i visc al davant de la caseta de la Rínxols d'Or.

M'agrada fer entremaliadures i ahir vaig entrar a la vostra aula, d'amagat, i he canviat algunes coses de lloc, perquè sí, perquè m'agrada que rumieu i sigueu bons observadors, a veure qui s'adona dels canvis que he fet.

És clar que no he pogut moure una taula, ni un armari, uf! Necessitaria 2 o 3.000 còpies de mi mateix.

PD: Me'n descuidava, la Rínxols d'Or m'ha demanat que us preguntí si us ha agradat el conte i que us digui que a ella li encanta.

Deixeu-me la resposta en un paper ben petit, que si no no la podré carregar.

2.1.2 Creem expectatives i activem coneixements

Obrim el llibre i descobrim que és diferent, és especial per les sorpreses que conté, i a poc a poc anem descobrint allò què s'hi amaga. Observem que hi ha pàgines convertides en sobres de cartes, sis en concret, i que els sobres contenen alguna cosa que, de moment, no desvetllarem.

Aquesta activitat té la finalitat de despertar la curiositat dels alumnes.

En el moment de fullejar el llibre per dins s'adonaran que hi ha molts personatges coneguts, de contes populars. Els demanarem que busquin aquests contes, ja sigui a casa o a la biblioteca, i els portin a l'aula. Deixarem els contes exposats en un racó de la classe. A mesura que vagin sortint els personatges al *Carter...*, podem observar les versions que han portat, comentar la història, fer una posada en comú del fil narratiu que recorden i comprovar-ho en les diferents versions, llegir-ne fragments en veu alta...

2.1.3 Els autors

Una altra de les activitats que farem abans de començar la lectura és conèixer els autors. Per les dades de la portada no podem saber qui ha escrit el text i qui l'ha il·lustrat, si els autors són germans o tenen algun altre parentiu.

En el moment de buscar la informació a Internet ens trobarem que n'hi ha molt poca en català i en castellà. En canvi, sí que n'hi ha en anglès.

Hem trobat alguns enllaços en català i en castellà que poden anar bé perquè els mateixos alumnes cerquin la informació, però és molt limitada.

<http://www.slideshare.net/EscolaSotdelCamp2007/1r-carter-joliu> (català)

<http://www.librosalfaguarainfantil.com/es/autor/allan-ahlberg/> (castellà)

<http://issuu.com/periodicosilver/docs/textoallanahlberg> (anglès i castellà)

Amb relació amb l'activitat 4 del quadern de l'alumne, **també us pot interessar saber que** la filla de l'Allan i la Jane, la Jessica, ha continuat la tasca d'il·lustradora de la seva mare, i també ha il·lustrat llibres escrits pel seu pare. Podeu consultar l'article i el vídeo (en anglès) que va fer la revista digital *Kids Book Review* a propòsit de la publicació del llibre *Goldilocks*, l'any 2012.

http://www.kids-bookreview.com/2012/10/preview-goldilocks-variations-by-allan.html?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter

El llibre de la Jessica ha estat editat en castellà per l'editorial SM, amb el títol: *Érase muchas veces Rizos de Oro*.

Un altre llibre que parla de la infantesa de l'Allan el trobem a l'editorial Alfaguara, amb el títol *¡Adiós, pequeño!*, de Janet i Allan Ahlberg. (No s'ha traduït al català.)

2.2. MENTRE LLEGIM

Objectius que ens proposem mentre fem la lectura:

- Aplicar estratègies de comprensió lectora: literal, inferencial i crítica.
- Despertar l'interès per la lectura dels contes populars.
- Conèixer diferents formats de correspondència.
- Enriquir i ampliar el vocabulari.

El text del llibre es llegeix amb facilitat, un alumne de cicle mitjà amb una o dues sessions de lectura el podria acabar, però si volem crear expectació i un cert misteri, l'anirem llegint a poc a poc, cada carta en una sessió. El que ens interessa és anar desgranant tot allò que a vegades amb una primera lectura ens podria passar desapercebut i aprofundir en la tipologia textual dels diferents continguts dels sobres.

2.2.1. La primera carta

Abans d'iniciar la lectura podem portar a l'aula una safata amb una tetera, unes tasses i una galetes angleses i olorar o provar el te si a algú li ve de gust.

La primera cosa que veiem del text és que és una narració rimada.

- Preguntarem als alumnes què els crida l'atenció (frases curtes, hi ha paraules que rimen, versos amb les mateixes síl·labes, sembla una cançó...).

El sobre i la carta

Observem el sobre: el destinatari, el segell, el mata-segells i la informació que ens dóna. El mata-segells fa constar la procedència, l'hora i la data.

Es podria escanejar el sobre i la carta, i projectar-ho a la PDI, per fer-ne una lectura col·lectiva. A mesura que avanci la lectura de la carta els alumnes s'adonaran que hi ha paraules mal escrites i les anirem corregint a la PDI.

També veuran que els petits dibuixos són un complement visual del contingut i que no correspon a un text formal.

Sí que, en canvi, poden reconèixer que hi ha uns elements característics del gènere epistolar: la carta (la salutació, el cos, la signatura i la post data).

Pel que fa al vocabulari, observem una paraula que pocs d'ells deuen haver utilitzat, en buscarem el significat al diccionari i en pensarem alguna de sinònima (**adobarà**). Al diccionari Dídac, trobem les definicions següents:

Adobar	
<u>verb</u>	<ol style="list-style-type: none">1 Reparar una cosa que està espatllada o trencada. Si tens una sabata amb la sola foradada, el sabater te l'adobarà.2 Tirar adob a la terra per fer-la més fètil.3 Preparar la carn o un altre aliment amb alguns ingredients, com sal, oli, espècies, etc. Per a poder-les menjar, les olives s'han d'adobar.4 Preparar les pells dels animals per poder-ne fer sabates, cinturons, bosses o altres coses.
	 adobador, adoberia

Els podem fer descobrir quin dels significats que trobem al Dídac correspon a la frase de la carta:

“El pare diu que **adobarà** la cadireta”.

Entre tots busquem sinònims: reparar, arreglar, reconstruir.

En el quadern de l'alumne proposem que després de llegir la carta de la Rínxols d'Or, en corregeixin l'ortografia (activitat 6) i busquin les parts que té una carta informal; després, que s'imaginin que ells són l'osset i que responen a la Rínxols d'Or, amb dibuixos o bé sanefes o elements que la facin atractiva i divertida (activitat 7).

2.2.2. La segona carta

La lectura de la narració ens permet treballar la lectura expressiva per la quantitat d'exclamacions que hi ha.

Passi-ho bé!
Se'n va el carter!
Hi ha tanta feina per fer!
S'acosta mig mort de por
a una casa de torró,

amb una carta per a la Bruixa Dolenta!

El contingut del sobre és un catàleg molt divertit de productes per a bruixes que ens permet parlar de la publicitat, des d'analitzar un anunci i treballar l'esperit crític fins a buscar anuncis d'un diari i trobar els eslògans... Nosaltres hem seleccionat dues activitats que són al quadern de l'alumne, una de les quals és fer una llista de tots els productes del catàleg i anotar l'eslògan i el reclam (activitat 8). La segona és que ells es pensin un producte i en facin la publicitat (activitat 9); ho poden fer individualment o en parelles i en un format gran.

Abans de fer l'anunci, podem mirar amb deteniment com és la casa de la bruixa; en totes les il·lustracions hi ha detalls molt divertits, i en aquesta concretament també. Fixar-nos en com viu pot ajudar a fer un anunci a mida per a la bruixa, un anunci d'alguna cosa que realment li pugui interessar.

MAGATZEMS ELS FOLLETS, S.L.
Tota mena d'articles per a la bruixa moderna. Servei de cau a cau.
Servim sàbats complets.

PANTALLES MORTALS
S'hi atren i elegants

PASTIS DE NEN PETIT
Tingut sempre al rebost per a visites inesperades.

BOTES DE SET LLESTES
Mides 40 - 400

EN CINC COLORES SELECTES
1. Negre atímet
2. Negre carter
3. Negre atabala
4. Negre carter
5. Negre raiatgatal

ESCOMBRA PER A LA BRUIXA PROFESSIONAL
vista a la TV

Busca una nova salamandra? PREU DE GANGA. LES MÉS GROSSES

OPÈRCA ESPECIAL
COMPRIN 4 I REBEN GRATIS UNA DE MÉS!

Tassetes DIABOLÍQUES
Joc de te

PINDOLES REJOVENIDORES
Se sent una bruixa fluixa? AIXO hi femundat!

GRANOTA EN POLS
LI TORNEM ELS DINERS SI NO OBTÉ RESULTATS

AFEGEIXI-HI AIGUA
ròac!

Tractat complet de MALEDICCIONS
Un llibre amb encanteros: EL CORREU SATÀNIC

PER AL BRUIXOT estimat

Aquests són només alguns exemples del nostre encisador catàleg.
Per a més detalls: truqui de franc al TELÈFON 13. MALASTRUGUES. ABSTENIU-VOS.

2.2.3. La tercera carta

La tercera carta va dirigida al gegant Gros, el gegant del conte d'en Jack i la mongetera màgica. Aquest conte té moltes variants, una de les quals és la que hem trobat al blog "L'elefant trompeta", que us presentem corregit.

http://blocs.gracianet.cat/lelefant_trompeta/.

La informació és interessant, perquè parla de les diferents versions i orígens.

"Hi havia una vegada una mare i un fill molt pobres que no tenien res per menjar. Un bon dia la mare envia en Jack a vendre's l'última possessió que els queda, una vaca lletera que ja no dóna ni llet. Anant cap al mercat, en Jack es troba un home que li ofereix a canvi de la vaca cinc mongetes màgiques. Quan torna a casa, la mare s'enfada tant que llença la mongeta per la finestra. L'endemà, una enorme mongetera ha crescut al davant de casa seva, una mongetera que arribava fins als núvols i de la qual no es veu el final.

En Jack, que no té ni una idea bona, decideix enfilar-s'hi i arriba a dalt de tot, davant de la porta d'un castell de gegants, on viuen el gegant i la seva esposa. La geganta l'ajuda a fugir i en Jack pot robar als gegants un grapat de monedes d'or.

Cobdiciós i egoista, decideix tornar a pujar al capdamunt de la mongetera, i aquesta vegada els roba una gallina que pon els ous d'or. I ell i la seva mare viuen com rics durant molt i molt de temps.

En Jack creix i, avorrit, decideix tornar a pujar al castell dels gegants. Aquesta vegada els roba una arpa màgica, amb la mala sort que el gegant el comença a seguir mongetera avall. Abans que el pugui enxampar, en Jack talla la mongetera i amb ella cau el gegant, que es mor".

L'origen d'aquest conte, probablement anglès o alemany, es perd en els segles. Se'n coneixen innumbrables versions, i està estretament relacionat amb el conte "Jack, l'assassí de gegants".

La primera versió escrita coneguda d'aquest conte data de l'any 1807, i és deguda a Benjamin Tabart; però no va ser fins l'any 1890 que es va fer popular, gràcies a la versió de Joseph Jacobs, inclosa en els seus *Contes de fades anglesos*. Tot i això, hi ha una versió anterior a la de Tabart de l'any 1734, en la qual s'explica la història de manera burlesca, sota el títol *The Story of Jack Spriggins and the Enchanted Bean*.

La història de la mongetera màgica prové de la idea saxona que el món dels arbres connecta la terra amb el cel i els seus dos mons.

La versió de Tabart, per no presentar un protagonista lladre i cruel, ens explica que una fada explica al protagonista que el gegant ha robat i matat el seu pare amb anterioritat i és per això que ell li pagarà amb la mateixa moneda. Això explica que en moltes versions posteriors en Jack acabi sent un heroi per a nens i nenes de tot el món, ja que derrota un personatge terrible i temut per tothom.

En les versions italiana i grega, hi ha un conte de característiques similars, en el qual en comptes d'enganyar i matar el gegant, el nen enganya i mata dracs.

Hi ha versions en les quals en comptes de robar unes quantes monedes d'or, el nen roba una capsa màgica que cada vegada que s'obre proporciona una moneda d'or.

Els germans Grimm van assenyalar la relació entre aquest conte i un de procedència alemanya d'un diable amb els cabells d'or.

Més modernament, Walt Disney en va fer un curt l'any 1922, amb el mateix títol: *Jack and the Beasntalk*. No va ser fins el 1947 que en van fer una adaptació protagonitzada per Mickey Mouse, Donald i Goofy.

Tot i aquesta justificació positiva del personatge continuo pensant que robar i matar, per molt que sigui a un gegant, no són actes nobles [...].

D'aquesta tercera carta hem proposat quatre activitats al quadern de l'alumne.

A l'activitat 10 del quadern de l'alumne (primer exercici) analitzem el sobre, un sobre de correu aeri.

A l'activitat 11 (segon) treballem el format de la postal. La postal que trobem al sobre l'envia en Lluc, que seria el personatge del conte de la mongetera, però amb el nom catalanitzat. Gràcies a la gallina dels ous d'or, sembla que ell i la seva mare han anat a passar uns dies de vacances a un complex turístic, i és des d'allí que envia la postal al gegant.

Actualment s'utilitzen poc les postals, i per això hem pensat que aniria bé que els alumnes en busquessin a casa, per fer-ne un recull o una exposició.

A l'activitat 12 proposem una comprensió lectora del text que escriu en Lluc. Per poder entendre'n bé el contingut, haurem de conèixer el conte *En Jack i la mongetera màgica*.

L'activitat 13 consisteix a trobar les característiques d'una postal, a la postal d'en Lluc.

2.2.4. La quarta carta

En aquesta carta proposem dues activitats; l'activitat 14 del quadern és per adonar-se que no totes les cartes són iguals: n'hi ha de més formals i d'altres de més informals. Per fer-ho demanarem als alumnes que comparin la carta que va enviar la Rínxols d'Or als tres óssos amb la carta que rep la Ventafocs de les Publicacions Pau Pou.

A l'activitat 15 es demana que escriguin un altre miniconte, conegut o inventat. Abans de fer-lo, ens fixarem en el conte del sobre: l'inici, els paràgrafs, les il·lustracions, les marques de temps i formes d'enllaçar la narració (un dia, en aquell moment, així que, aleshores, l'endemà, finalment, uns quants dies més tard...), el final...

2.2.5. La cinquena carta

Després de llegir el text en què s'explica que el carter porta la carta, podem fer-los adonar que la paraula "àvia" està entre cometes, i els podem demanar per què creuen que porta aquestes cometes.

La carta que trobem al sobre l'escriuen uns advocats en nom de la Caputxeta i els tres porquets. L'activitat que proposem (activitat 16) és de comprensió lectora i de vocabulari.

2.2.6. La sisena carta

Després d'haver treballat diferents formats de cartes, en aquest últim capítol demanem que els alumnes escriguin una postal de felicitació d'aniversari (activitat 18); seria interessant que la poguessin fer rimada. Com fan el Patufet i el bou, també poden confeccionar un petit obsequi.

2.3. DESPRÉS DE LLEGIR

Les activitats que proposem en aquest últim apartat treballen el conte com un tot, no per capítols.

Ens ha semblat interessant comparar la informació que trobem en els diferents sobres (activitat 19): el destinatari, el mata-segells, la procedència, la data, l'hora i el segell (activitat 20). Al mateix temps podem parlar de per què és necessària la informació que hem trobat.

Seria interessant poder fer una visita a una oficina de correus per adonar-se de la importància d'aquest servei, o bé posar-se en contacte amb un carter o cartera que pugui venir a l'escola a explicar-los la seva feina.

Les activitats 21 i 22 estan orientades al treball del llenguatge, no ja de les cartes, sinó de la narració: augmentatius, diminutius...

Les activitats 23, 24 i 25 estan enfocades al treball del text rimat: el format, els versos i les rimes.

I, per acabar, a l'activitat 26 els proposem que trobin l'itinerari que fa el carter a partir de les il·lustracions de les cases on viuen els personatges.

2.4. COMPETÈNCIES TREBALLADES

1. Competència comunicativa lingüística i audiovisual	
▪ Dimensió literària	<ul style="list-style-type: none"> - Gaudir del fet literari i fomentar el desenvolupament de l'hàbit lector. - Produir textos en què s'apliquin els coneixements i les estructures propis de cada gènere.
▪ Dimensió de comprensió lectora	<ul style="list-style-type: none"> - Llegir amb fluïdesa per comprendre textos de la vida quotidiana en diferents formats i suports. - Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació i interpretar el text i el propòsit de la lectura.
▪ Dimensió d'expressió escrita	<ul style="list-style-type: none"> - Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa del destinatari. - Produir textos diversos amb un lèxic i unes estructures adequades. - Revisar el text escrit per millorar-lo i tenir cura de la forma de presentació.
▪ Dimensió de comunicació oral	<ul style="list-style-type: none"> - Interactuar en situació de comunicació oral col·lectiva. - Utilitzar estratègies que facilitin la participació: saber escoltar, demanar i respectar el torn de paraula...
2. Competència social i ciutadana	
▪ Aprendre a ser i actuar de manera autònoma	<ul style="list-style-type: none"> - Actuar amb autonomia i responsabilitat en la vida quotidiana i en les relacions de grup, tot elaborant i aplicant valors i normes de convivència.
▪ Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolupar la capacitat d'escolta i d'exposició argumentada de les pròpies opinions i respecte per les dels altres.
▪ Persones, cultures i societats	<ul style="list-style-type: none"> - Reconeixement de la importància de la participació i coresponsabilitat en les tasques de la vida domèstica, escolar i social, i superació dels estereotips sexistes.
3. Competència d'aprendre a aprendre	
	<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar el pensament creatiu, la curiositat de plantejar-se preguntes, identificar i plantejar la diversitat de respostes possibles davant d'una mateixa situació o problema, utilitzant diverses estratègies i metodologies que permetin afrontar la presa de decisions, racionalment i crítica, amb la informació disponible.
4. Tractament de la informació i competència digital	

		- Incorporar diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació fins a la seva transmissió, emprant diferents suports.
--	--	--

3. ACTIVITATS PROGRAMADES AL QUADERN DE L'ALUMNE

3.1. ABANS DE LLEGIR

Activitat 1. Observem la coberta i la contracoberta

- La imatge: a la coberta veiem personatges que llegeixen cartes, personatges que reconeixem dels contes populars: el gat amb botes, els tres óssos i la Rínxols d'Or, Els tres porquets... A la contracoberta veiem el carter i el dibuix del llibre amb les cartes que hi ha a dins.
- El text: El títol, els autors, l'editorial. A la contracoberta hi ha un petit resum del llibre.

Activitat 2: Fitxa bibliogràfica

Títol del llibre	<i>El carter joliu o unes cartes especials</i>
Títol original	The Jolly Postman or Other People's Letters
Autor	Allan Ahlberg
Il·lustradora	Janet Ahlberg
Editorial	Destino
Llengua original	anglès
Traducció	Antoni Vicens i Xavier Roca
Any	2006

Activitat 3: Activació de coneixements previs

1r personatge: Els tres óssos i la Rínxols d'Or

2n personatge: La caseta de xocolata, Tom i Guida, Hansel i Gretel

3r personatge: Jack i la mongetera màgica

4t personatge: La ventafocs

5è personatge: La Caputxeta Vermella

6è personatge: Els tres óssos i la Rínxols d'Or, en Patufet

Activitat 4: L'autora i la il·lustradora

Hem detallat tota la informació a l'apartat de l'autor i la il·lustradora.

Activitat 5: Motius pels quals vull llegir el llibre. (Resposta oberta)

3.2. DURANT LA LECTURA

1a carta

Activitat 6

Paraula incorrecta	Paraula correcta
senyó	senyor
aber	haver
seba	seva
aber-me	haver-me
del sset	de l'ósset
bol	vol
I aurà	Hi haurà
senyó	senyor

2a carta

Activitat 8

PRODUCTES	ESLÒGAN	RECLAM
1. Pantalles de llum	Pantalles mortals. Sinistres i elegants.	Són divertides.
2. Escombra	Escombra per a la bruixa professional.	Vista a la TV.
3. Pastís	Tingui'l sempre al rebost per a visites inesperades.	Ingredients naturals sense conservants.
4. Botes	(No n'hi ha.)	Gran varietat de color negre.
5. Relotge	Relotge embruixat de cristall. Un obsequi ideal.	Les cares somrients del relotge.
6. Salamandra	Busca una salamandra? Preu de ganga. Les més grosses.	L'oferta.
7. Joc de calderes	(No n'hi ha.)	Que són fàcils de netejar i la garantia.
8. Tenda de campanya	(No n'hi ha.)	Que està feta a prova d'encanteris.
9. Píndoles	Se sent una bruixa fluixa? Això la reanimarà!	Que rejoyeneixen.
10. Joc de te	Es renta sol!	Que es renta sol.
11. Ulleres	(No n'hi ha.)	Ulleres de nit, protegeixen de la foscor.
12. Granota en pols	(No n'hi ha.)	Tornen els diners si no s'obtenen els resultats previstos
13. Corbata i mitjons de bruixot	(No n'hi ha.)	Afegeix "estimat bruixot".

3a carta

Activitat 12: **Comprensió lectora**

1. Qui és el Lluc? *És el protagonista del conte "En Jack i la mongetera màgica", un nen molt pobre a qui un dia la mare li va dir que anés a vendre la vaca al mercat, a canvi de la qual li donen unes llavors de mongetera...*
2. Per què s'ho estan passant bé? *Perquè han anat de vacances a un complex turístic on hi ha hotels de primera classe, música i ball, jocs i bona teca i platges fabuloses.*
3. Qui acompanya el Lluc? *La mare.*
4. Quin mitjà de transport utilitzen per viatjar? *Un avió.*
5. Què és una arpa? *És un instrument de corda format per un marc triangular que conté les cordes. Es toca fent vibrar les cordes amb els dits.*

De qui és? *Del gegant.*

6. Per què creus que el pot passar a veure? *Pel conte sabem que li vol agafar l'arpa.*
7. Per a què deu servir la catifa voladora? *Per transportar les cartes de correu aeri.*

4a carta

Activitat 14: Comparem les dues cartes

La carta de la Rinxols d'Or:

- L'escriptura és manuscrita.
- El vocabulari és senzill, d'una nena de set o vuit anys, tot i que és una carta molt amable i respectuosa.
- La Rinxols d'Or inclou dibuixets de la casa, de la cadireta, dels pastissos i d'ella mateixa.
- La missiva està estructurada així: una salutació, el cos de la carta, el comiat, el nom o signatura i la post data.

La carta de Publicacions Pau Pou

- Està escrita amb màquina d'escriure o bé amb ordinador.
- El vocabulari és culte i una mica encarcerat: desig, recent, present carta, n'aprovi el contingut, abreujada, desplaent, llar...
- La imatge que hi ha és el logotip de l'empresa.
- La redacció és molt formal i segueix l'estructura següent: salutació, cos de la carta, comiat, signatura, càrrec de l'autor de la carta i el nom de l'editorial.

Les conclusions que en podem treure és que una és més informal, feta per una nena d'uns set o vuit anys que explica el que li passa de manera molt correcta, hi posa dibuixos i fa que sigui bonica i atractiva. La segona carta és molt formal, utilitza un llenguatge molt culte, la persona que l'escriu utilitza el "vostè" per marcar un to formal i distant.

5a carta

Activitat 16: Respostes

- Qui escriu la carta? *H. Més.*
- En nom de qui l'escriu? *En nom de la Caputxeta.*
- De què es queixa? *Que el llop ocupa la casa de la seva àvia i es posa la seva roba sense el seu consentiment.*
- Què li demana? *Que marxi de la casa i no utilitzi la roba de l'àvia.*

- Quines mesures prendran? *Avisaran el llenyataire major i, si cal, tots els homes del rei, infanteria i cavalleria incloses.*
- Quina altra qüestió hi afegeix, al final? *Que els tres porquets es volen pledejar amb el llop per danys i perjudicis.*

Vocabulari:

- Pledejar per danys i perjudicis: *Demandar un judici per danys i perjudicis.*
- Beneficis: *Guanys.*
- Desestimat: *Rebutjat.*

3.3. DESPRÉS DE LA LECTURA

Activitat 19: Omple aquesta graella i compara els sobres.

Núm.	Destinatari	Mata-segells Sí/No	Procedència	Data	Hora	Segell Sí/No
1	Sr. i Sra. Òs	Sí	Banbury Cross	20 maig de 2006	4,15 PM	Sí
2	Sr./Sra. Ocupant	No	Warlock	--	--	No
3	Senyor M. Gros	Sí	A l'est del Sol, a l'oest de la Lluna	18 maig de 2006	--	Sí
4	S.A.R. Ventafocs	Sí	Quilòmetre Tort	19 maig de 2006	7,45 PM	Sí
5	Senyor Llop M.	Sí	El reialme	20 maig de 2006	4,15 PM	No
6	Rínxols d'Or	Sí	De lluny	20.V.06	--	Sí

Activitat 21: El llenguatge

Augmentatiu	Paraula primitiva
portassa	porta

casassa	casa
Gegantàs	gegant
Bruixota	bruixa

Diminutiu	Paraula primitiva
cadireta	cadira
osset	ós
tasseta	tassa
caseta	casa
didalet	didal
llibret	llibre
senyoreta	senyora
butxaqueta	butxaca

Noms d'oficis: carter, forner, llenyataire, advocat.

El text íntegre:

Activitat 23:

Aquí tens el text que explica la història del carter joliu.

- Fixa't en la forma que té: és la mateixa que tenen les cartes?
- Què et recorda? *Recorda un poema o una cançó.*

Activitat 24:

- Busca les rimes i vés escrivint les parelles de paraules que trobis:
 Joliu – estiu
 Osset - te
 Carter – fer
 Por – torró
 Xiulant – gegant
 Dret – didalet
 Repartir – jardí
 Escalfat – mirat
 Curiosa – cosa
 Carter – te
 Dia – alegria
 Butxaqueta – desfeta
 Joliu - estiu

Activitat 26: L'espai on transcorre la història

La casa de torró (2)

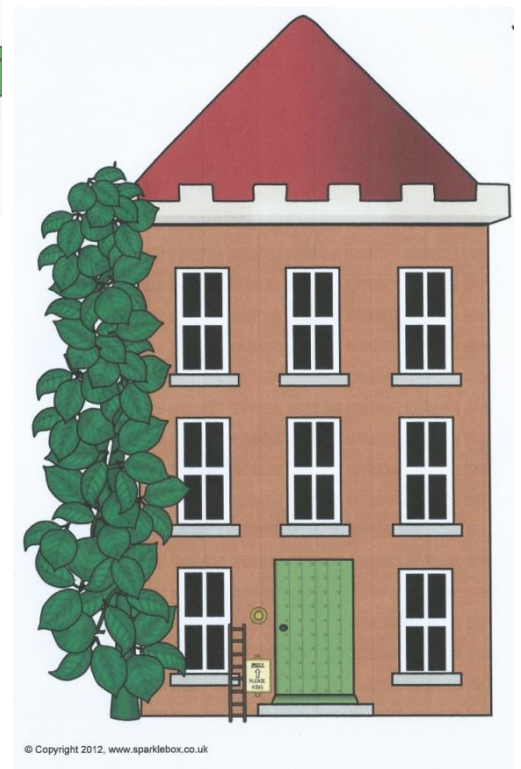
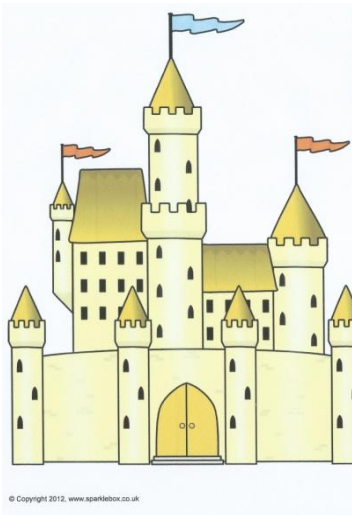

La cabana de l'àvia (5)

La caseta dels tres óssos

(1)

El palau de la Ventafocs

(4)

Casa del gegant Gros

(3)

La caseta de la Rinxols (6)

4. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

http://www.lookingglassreview.com/html/allan_ahlberg.html

<http://www.diccionari.cat/lexicx.jsp?GECART=0079898>

<http://www.slideshare.net/EscolaSotdelCamp2007/1r-carter-joliu>

<http://www.librosalfaguarainfantil.com/es/autor/allan-ahlberg/>

<http://issuu.com/periodicosilver/docs/textoallanahlberg>

[http://blocs.gracianet.cat/lelefant_trompeta/.](http://blocs.gracianet.cat/lelefant_trompeta/)

<http://www.twinkl.co.uk/resource/t-t-3475-the-jolly-postman-stick-puppets>

Bibliografia de contes o novel·les infantils sobre correu i postals:

http://bibboto.wikispaces.com/file/view/BibliografiaCorreupostal_cartes.pdf/478731494/BibliografiaCorreupostal_cartes.pdf